

Forfatter: Kingo, Thomas

Titel: Digtning i udvalg

Citation: Kingo, Thomas: "Digtning i udvalg", i Kingo, Thomas: *Digtning i udvalg*, udg. af Marita Akhøj Nielsen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1995, s. 544.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-kingo09val-shoot-idm140375699863072/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Digtning i udvalg

- dem som regel til at løse sig, f.eks. ved at give middag; sikk-
ken indførtes fra Tykland o. 1600.
- 36 *Følke-Knuder*: faste knuder med magisk kraft. – *kunstig*:
kunstfærdigt.
- 37 *ræde*: trække på snor.
- 38 *føje*: ringe.
- 39 *smidde*: smede. – *Demant*: diaman.
- 40 *straal*: strålende.
- 43 *estu*: er du.
- 44 *Trods*: selvom.
- Velædle Jomfruens*: den velædle jomfru. – *Hulde*: trofaste. – *Dydens*
Kiendere: kender af (jomfruens) dyder.

Danmarks Og Norges Kirkers Forordned Psalme-Bog. Vinter-Parten

Af psalmebogen trykkes her passionssalmerne, der tilsammen gendigter Je-
su lidelsehistorie. Fra gammel tid har man samlet de fire evangeliers be-
retrænger om Jesu lidelse og død til én fortælling, der anvendes ved guds-
tjenesterne; det er denne fortælling, Kingo gendigter. Noterne henviser til
Matt., hvor evangelierne stemmer overens, og ellers til de enkelte skrift-
steder. Kingos salmer er skrevet til hverdagsgudstjenesterne i fasteugerne,
tiden mellem fastelavn og påske, og til langfredag. Salmerne har samme
metrum og samme melodiangivelse, »Som en Hiort med Tørst befængens»,
der er en gendigtning af Sal. 42, som blev oversat til da. ca. 1611 af Søren
Bille; melodien (DDK nr. 221) kan føres tilbage til Claude Goudimel og
findes herhjemme tidligst trykt i Thomas Willumsen: *Paraphrasis Danica*
Psalmorum Davidis, 1641. Opstandelsestsalmen »Som dend Gyléne Sool
frembydres», der er beregnet til påskedag, slutter sig til passionssalmerne;
den har samme metrum som de, men Kingo angiver en anden melodi.
Salmerne er trykt efter SS IV, s. 276-288, 317-321, 333-344, 361-377,
400-409, 420-427, 453-457, 465-474 og 513-516. SS gengiver i alt væ-
sentligt teksten i det eksemplar af originaludgaven fra 1689, der har til-
hørt Christian V, og som findes i Det kongelige Bibliotek.

- 317 Titeltokobberet findes kun i få eksemplarer af værket; dets tekster ly-
der: *Lofuer Herren I Himle og de Wænde Som ere ofuer Himlene: Hælleh-
jal*: Sal. 148,4. – *Lofuer*: lovpris. – *lofuer hannem alle hans engle og alii*
Hans haer: Sal. 148,2. – *Soel, maene, alle liuse stierner lofue hannem*: Sal.
148,3. – *liuse*: lyse. – *lofue*: skal lovprise. – DANMARKES OG
NORGES Kirkers ny Psalmebog Samlet og indrettes af THOMAS
KINGO. D. BISCOP udi Fyens Stift. – D.: doktor. – I Konger paa

Jorden unge drænge og lomfruer, de singe med de gamle Skulle lofue Herrens
næfuen: Sal. 148,11-12. – *Skulle*: skal. – *Louer Herren paa Jorden, i*
Hualfiske og alle dyb, berge og træer, diur, ønne og fugle Ps. 148: Sal.
148,9-10. – *i*: i (tiltale). – *berge*: bjerge. – *diur*: dyr.

- 319 *sær*: særlig. – *D.*: doktor – *saa* og: ligesom; også.

Om Jesu Lovsang

jf. Matt. 26,30.

- 321 Som en Hiort ...: se den indledende note til *Vinterparten*.
- 1.1 *HØret* til: hør. – 1.4 *Klod*: kugle. – 1.5 *Hør høer*: enhver
skal høre. – 1.6 *Sands*: fornuft; sans. – 1.8 *Lave ... til*: skal
nu forberede sig på.
- 2.3 *Tier*: ti. – 2.4 *have gang*: komme frit.
- 3.2 *huud*: hvor. – 3.3 *opklare*: blive klar. – 3.4 *Der*: da. – 3.5
Hallelu-jah: hebr.: pris Gud; under det jød. påskemåltid reci-
teres Sal. 113-118 som en lovprisning for israeliternes be-
frielse fra slavetilværelsen i Ægypten, jf. 2.Mos. 12-13.
- 322 3.8 *Kanans*: landet Israels.
- 4.2 *oplødt*: hævet. – 4.3 *aff*: fra.
- 5.4 *væ*: netop. – 5.5 *Adam*: jf. 1.Mos. 3,23-24. – 5.6 *for*: pga. –
Ris: knippe af kviste, brugt som strafferedskab. – 5.8 *Slan-
gen*: om Djævelen, jf. 1.Mos. 3.
- 6.1 *Mæn*: siden. – *aff*: med. – 6.2 *frøe*: glad. – 6.4 *Lüse*: lindring
– 6.5 *At*: så at. – *Væ*: smerte. – 6.7 *løstig*: tillidsfuld; modig.
- 7.1 *Stem*: stem (som et musikinstrument).
- 323 7.4 *Vri*: vrid (nl, under stemningen). – 7.7 *drive*: fordrive; tilin-
rettere.
- 8.4 *Ebler*: jf. 1.Mos. 3. – *aad*: spiste.

Om Jesu Sved udi Urtegaarden

jf. Matt. 26,36-44.

Urtegaarden: haven.

- 1.1 *Kedron*: bækken i bunden af Kedrons dal mellem Jerusalem
og Oliebjerget med Getsemane have, jf. Johs. 18,1. – 1.3
Græder: græd. – 1.5 *Bladet ... vendt*: der nu er sket en for-
andring.
- 324 2.1 *David*: Da David flygtede for sin søn Absalon, mønstrede
han sine folk i Kedrons dal, jf. 2.Sam. 15,13-30. – 2.3 *Harm*:
sorg. – 2.4 *Flugtig*: på flugt.

- 3.1 *Møje*: plage; besvær. – 3.7 *sprude*: spire.
 4.3 *Angist*: sorg; angst. – *tillave*: gøre klar. – 4.5 *Adam*: det syndefulde menneske; Adam, jf. 1.Mos. 3. – 4.8 *kryster*: knuger.
 5.2 *Gud og Mand*: gudmennesket, Jesus.
 325 5.7 *slinger*: strikker.
 6.1 *Vånde*: smerte. – 6.3 *Trende*: tre. – 6.5 *Kalk*: bøger, om lidelse og død. – *hen*: bort.
 7.3 *Otterlangen*: giftslangen; symbol på Djævelen, der er medansvarlig for døden, jf. 1.Mos. 3. – 7.4 *ophæder*: gør feberhed.
 8.2 *Hid*: herhen. – *Hjerte-stærkning*: styrkende middel. – 8.5 *Guds Engel*: jf. Luk. 22,43. – 8.6 *vee*: smerte. – 8.8 *quodne*: dunster.
 9.1 *Blødet*: jf. Luk. 22,44. – 9.2 *Svede-hull*: pore.
 326 10.4 *Pvovitentzes Sek*: bodsklædning.
 11.3 *hvør*: hvordan. – 11.4 *Taar*: dråbe. – 11.8 *opsanker*: opsamlet.
 12.1 *fjode*: mærkede. – 12.3 *nunde*: skød frem. – 12.6 *mod*: i forhold til. – *Pris*: ære.
 327 13.1 *Blomster*: blomst. – 13.4 *daane*: miste bevidstheden.
 14.2 *Lys*: lys. – 14.3 *Maalet*: mælet. – 14.6 *Såve*: salv. – 14.7 *Vuude*: ulykke; fare. – 14.8 *Buude*: gavn.

Om de Sovende Disciple

jf. Matt. 26,36-46.

- 1.1 *Hvør*: hvordan. – 1.3 *Tve og love*: troskab og ordholdenhed; tiltro og tillid. – 1.6 *Nu*: nu hvor; nu. – *Hu*: sind. – 1.7 *Hart*: meget.
 328 2.4 *slæt*: helt. – 2.7 *Angist*: sorg; angst. – *møje*: plage.
 3.2 *sikkerhed*: (ugudelig) sorgløshed. – 3.3 *stykke*: afkorte. – 3.6 *for*: pga.
 4.6 *Som*: som om.
 5.1 *stumme*: slumre. – 5.2 *fosove*: sove fra. – *vee*: smerte. – 5.3 *Dumme*: døvstumme. – 5.6 *Der*: da. – *Klædi* ...: nl. ved forklarelsen på bjerget, Matt. 17,1-9; senere kommentatorer identificerede det unavngivne bjerg med Tabor, et bjerg i Galilæa.
 329 6.4 *meen*: skade. – 6.8 *aldrig* (...) *saa*: nok så.
 7.1 *heffir-rige*: som allægger mange løfter, jf. Matt. 26,31-35. – 7.5 *sigtet*: have sigtet (gennem en sigte), om hård prøvelse, jf. Luk. 22,31-32. – 7.7 *Havens fare*: havsnød, jf. Matt. 14,22-31. – 7.8 *at vare*: for at beskytte.

- 8.2 *lange*: langvarige. – 8.5 *vidne*: bevidne; forkynde. – 8.6 *saa*: sådan. – 8.8 *Lykkens Hus*: Lykken fremstillede siden antikken som et drejende hjul.
 330 9.7 *Bede*: bede om.
 10.2 *soldt*: solgt, jf. Matt. 26,14-16. – 10.3 *Nærheden*: nærheden. – 10.4 *Skulke-nik*: skurke-kneb, nl. judaskysset, jf. Matt. 26,48-49. – 10.6 *syndens Blood-bad*: Døden er straf for synden; Jesus var syndfri, men påtog sig menneskenes synder og døde for dem. – 10.8 *agtes*: regnes. – *quide*: frygt; nød.
 11.1 *klager*: klager over. – 11.2 *bejanter*: jamrer over. – 11.3 *indtager*: opfylder. – 11.7 *formummer*: dukker; overvælder.
 12.1 *Tende*: tre. – *ninder*: minder om. – 12.3 *finder*: mærker. – 12.6 *digt*: i høj grad.
 331 13.2 *Slæt*: uden videre. – 13.5 *stedse*: altid.

Om den forraadede og fangne JESU

jf. Matt. 26,47-56.

Som en *Hjort* ...: se den indledende note til *Vinterparten*.

- 1.2 *forhaand*: nært forestående. – 1.5 *Sigg*: sådan.
 2.3 *i Aag* (...) *drager*: om at arbejde på samme mål.
 332 2.6 *Skalk*: skurke. – 2.7 *betienne*: tjene, hjælpe. – 2.8 *de største Præsters*: ypperstepræsternes.
 3.2 *Fyre-sted*: ildsted. – 3.3 *hentede*: hentede. – 3.4 *benster*: (ud)ruster.
 4.1 *Ene* ... *Tale*: bare hans ord og tale kan, jf. Johs. 18,6-9. – 4.4 *Bangheds*: ængstelses. – *Bom*: spærrende bom, fængsel.
 5.1 *har* (...) *horte*: har taget, fjernet. – *alt*: allerede. – 5.4 *Slangen(s)*: om Satan, der bringer døden, jf. 1.Mos. 3. – *Braad*: tunge (som ansås for slangens stikkende lem). – 5.7 *Angist*: sorg; angst.
 333 6.3 *Malchi*: Malkus', ypperstepræstens tjener, jf. Johs. 18,10. – 6.7 *mellig*: tålmodigt. – *skikke*: opføre. – 6.8 *Kalk*: bøger, jf. Matt. 26,39.
 7.3 *Flyer*: flygter. – *dem*: dem som. – 7.5 *Dend* ...: jf. Mark. 14,51-52. – 7.8 *at*: for at.
 8.1 *Hjerte*: kære. – 8.2 *Lyssens*: lysets. – 8.6 *Ørk*: ørken, øde sted. – 8.7 *Ulv*: jf. Jer. 5,6.
 9.3 *Talstok*: stok, hvorpå man førte regnskab ved at skære mærker. – 9.4 *Som*: kryttet til *deres*. – *Lyders*: lasters. – *Natte-*

- garn*: garn, der sættes op om natten som fælde. – 9.6 *bød*: tilbød.
 334 10.2 *Kyste*: kyssede. – 10.3 *Skamme*: iretteset. – 10.4 *Kryst*: knugget. – 10.6 *skuffelig*: bedragerisk.
 11.2 *anstænd*: grebet. – 11.3 *Steds*: altid. – *hænger*: hænger fast. – 11.5 *At*: nemlig at. – 11.8 *Helved-Ulv* og *Drage*: om Satan, jf. Johs. 10,11–13 og Johs. Åb. 12,9.
 12.2 *og*: også. – 12.8 *erlange*: opnå.

Jesus føres bunden udi Annas og Caiphas Huus

jf. Matt. 26,57–68.

- 335 *Annas*: svigerfar til Kajfas; jf. Johs. 18,13 var Jesus hos Annas, før han kom til Kajfas. – *Caiphas*: jød. yppersteprest. – *Som en Hiort* ...: se den indledende note til *Vinterparven*.
 1.2 *Snøre-garn*: fangegarn. – 1.3 *mundet*: snoet. – 1.5 *Bast*: bastbånd. – 1.6 *fast*: fanget.
 2.2 *velvillig*: (fri)villigt. – 2.4 *tutter*: støder. – *skionder*: vanærer (ved ord el. handling). – 2.6 *Allarm*: uro.
 3.1 *end*: endnu. – 3.2 *Skalk*: skurk. – 3.3 *trænge*: tvinget.
 336 4.1 *alt*: allerede. – *usder Lide*: forsvundet (bag bjergsiden). – 4.2 *Ræfærdighedens Sool*: om Jesus, jf. Mal. 4,2. – 4.3 *hos*: ved. – 4.4 *spøtter-stool*: i mods. til domstol. – 4.5 *Lysset*: lyset, nl. Jesus, jf. Johs. 1,1–9. – 4.7 *Klerke*: præster. – 4.8 *Dend*: som. – *Tant*: usandhed.
 5.2 *sær*: særlig. – 5.5 *Kindhest*: ørefigen. – 5.7 *Munde-daske*: ørefigner. – 5.8 *Aske*: om det forgængelige og værdiløse, jf. f.eks. 1.Mos. 18,27.
 6.1 *gænge*: fremgang. – 6.2 *Bevisnings*: bevisførelses. – 6.7 *gnahæmed*: gråhårede.
 7.2 *hvo*: hvem. – 7.3 *opsoges*: opledes. – 7.4 *nest*: nærmest. – 7.6 *slæs*: slås.
 337 7.8 *saa*: sådan.
 8.1 *Sluttet*: besluttet. – *Raud*: plan. – *Reuke*: list. – 8.8 *Gud*: genstandsled for *vænere*.
 9.3 *før*: lægger. – 9.6 *svigelig*: svigefuld. – 9.8 *Huskud*: indskydelse, tanke.
 10.1 *og*: også. – 10.3 *paa* ... *slide*: sønderrive ved bagtalelse. – 10.4 *Munde-Baske*: ørefigner. – 10.7 *betakte*: dækkede, jf. Luk. 22,64. – 10.8 *intet*: ikke. – *ogte*: ænse.
 11.1 *hade*: efterstræbe; hade. – 11.2 *Klaffer*: bagtaler.

- 338 11.3 *at*: gid. – *oplade*: åbne. – 11.5 *At*: så at; for at. – 11.6 *beise*: le ad. – 11.7 *Trods*: pyt med.
 12.5 *Der*: da. – *viste*: vidste at. – 12.7 *Meen*: skade. – *Møde*: plage; besvær. – 12.8 *mig*: for mig.

Om St. Peders Fald

jf. Matt. 26,69–74.

- St*: sankt.
 1.2 *sig*: sådan. – 1.5 *For*: mod. – 1.8 *prikke*: plet.
 339 2.1 *gøre*: skal gøre.
 3.1 *Helgen*: hellige, fromme mennesker. – 3.2 *Adams* ... *Klæder*: om arvesynden, jf. Rom. 5,12–21. – 3.4 *Leerkar*: om det syndefulde og forgængelige, jf. 2.Kor. 4,7. – 3.5 *hvor*: hvordan. – 3.6 *Der*: da. – 3.7 *hans Løfter*: nl. om troskab, jf. Matt. 26,33–35.
 4.2 *slagen*: slået, jf. Matt. 26,67. – *overspyt*: overspyttet. – 4.4 *for-knyt*: underkøet. – 4.7 *med*: sammen med. – *Livets Fyrste*: Jesus, jf. Ap.Gern. 3,15. – *sete*: ofre. – 4.8 *forjette*: lovede.
 5.1 *ved Ilden*: jf. Mark. 14,67. – 5.6 *Guds Lam*: Jesus, jf. Johs. 1,29.
 340 5.7 *negter*: fornægter. – 5.8 *forfægter*: forsvarer.
 6.4 *dend brede Vei*: nå. til fottabelsen, jf. Matt. 7,13. – 6.5 *svær*: sværger. – 6.7 *just*: netop. – 6.8 *Jesus* ...: jf. Luk. 22,61.
 7.1 *Klippe*: Det gr. hædersnavn Peter betyder klippe, jf. Matt. 16,18. – 7.3 *glippe*: svigte. – 7.7 *rygger*: flyttes.
 8.1 *Æleude*: elendighed. – 8.3 *Du jo*: så at du ikke. – 8.5 *og*: også. – 8.8 *då* ... *ord*: forudsigelsen af fornægtelsen, jf. Matt. 26,34.
 341 9.3 *moder*: sagter. – 9.4 *Tone*: evt. om bekyrninger for denne verdens ting, jf. Matt. 13,22. – 9.7 *skændig*: skændigt. – 9.8 *langt* ... *slægtet*: slægtet Peter på og langt overgæet ham.
 10.1 *Trende*: tre. – 10.2 *Forsøer*: forrægtede. – *Hjerie*: kære. – 10.4 *Lovens*: Moselovens; morallovens. – 10.5 *overløbe*: overgå.
 11.2 *Som* ...: jf. Jer. 8,6. – 11.5 *saa*: sådan. – 11.7 *Aff*: fra.
 12.1 *opreted*: genrejst. – 12.6 *I hvor højt*: hver højt end. – 12.8 *hand*: Peter.

St: Peders Taare og Omvendelse

jf. Matt. 26,75.

- 342 St: sankt. – Taare: tårer.
- 1.1 *VElder*: væld. – 1.2 *Flyder*: flyd. – 1.3 *Lader*: lad. – 1.4 *Gnæde-sal*: om denne verden, jf. Sal. 84,7. – 1.6 *synde-Gield*: skyld pga. synd.
- 2.2 *en Helved-Brænd*: søm en, der fortjener at brænde i helvede. – 2.3 *tildrøven*: drevet til. – 2.4 *forsvære*: fornægte. – *Gud* og *Mand*: gudmennesket, Jesus. – 2.5 *min Fæder*: jf. Luk. 22,61. – 2.7 *Væde*: ulykke; fare. – 2.8 *Aaspen*: blik; udseende.
- 3.1 *hos*: ved, jf. Mark. 14,67. – 3.3 *vorde*: skal blive. – 3.4 *Boode-spand*: om bodstærer. – 3.5 *At*: så at. – 3.8 *rat*: virkelig.
- 343 4.1 *Engang*: jf. Matt. 14,28-31. – 4.3 Nu: nu hvor.
- 5.1-2 *giv ... mig*: giv at det eksempel på synd og oprejsning må blive for mig. – 5.4 *kiendelig*: tydeligt, mærkbart. – 5.5 *fortvile*: fortvivle. – 5.8 *Brøster*: fujl, mangler.
- 6.2 *før*: for. – 6.4 *Syndens Rulle*: fortegnelsen over synd. – 6.5 *Sole-gaard*: stovkorn.
- 7.1 *omitte*: besmittelse. – 7.4 *stadig*: varig. – 7.5 *Fied*: spor. – 7.6 *Vasket-stud*: vaskeplads.
- 344 7.7 *ud ... nøtte*: kan afvaskes. – 7.8 *besprette*: bestænke.
- 8.2 *før*: over.

Om Judas som fortvivler

jf. Matt. 27,3-5.

Som en Hiort ...: se den indledende note til *Vinterparten*.

- 1.2 *hørd*: hvor.
- 345 2.1 *Spejdel*: (afskrækkende) eksempel. – 2.4 *undfly*: undgå. – *Gænen*: gren (hvori han hængte sig). – 2.7 *At*: så at. – 2.8 *Botte*: fangebøjler.
- 3.1 *Der*: da. – 3.3 *Angist*: sorg; angst. – 3.4 *Skulke*: skurke-. – 3.7 *vedtes*: forandrede.
- 4.2 *solgt*: solgt. – 4.5 *Moodet paa*: lysten til. – 4.6 *et Gnaad*: en smule.
- 5.1 *Agt*: se. – 5.4 *igien*: tilbage. – 5.6 *Obner*: åbner.
- 346 5.8 *færdig*: lige ved. – *fortvile*: fortvivle.
- 6.2 *bestod*: tilstod.
- 7.1 *hant*: hårdt. – 7.4 *Pligt*: bodsgerning. – 7.7 *forskyder*: forka-
ster.
- 8.1 *end*: endnu. – 8.3 *Meen*: skade. – *Møye*: plage. – 8.4 *Haffde*

Judas: hvis Judas havde. – *kyst*: kysset. – 8.5 *Poenitentes*: bode. – 8.6 *Boode-Spand*: om bodstærer. – 8.7 *Vedsket*: vædet. – *Væde*: ulykke. – 8.8 *fængt*: flet.

- 9.2 *agter*: ænser.
- 347 9.3 *Vunder*: sår. – 9.5 *stet*: helt. – *Pines Knuff*: nl. til at frelse. – 9.6 *fyne*: dyrebare. – 9.8 *at*: for at.
- 10.6 *Kaste*: kastede. – 10.7 *Skiod*: ramte.
- 11.4 *u-ænt*: uden at blive æret. – 11.6 *Baad og Band*: om hhv. den verdslige og den kirkelige straf. – 11.7 *drevet*: begjæret.
- 12.2 *End som*: end hvad. – 12.3 *Mægtig*: i stand til. – 12.6 *stad*: skade. – 12.7 *nudet*: løbet.
- 348 13.3 *Vår*: smerte. – 13.5 *Vædskylds*: forjæntes. – 13.6 *Trette-Grav*: runse-grav.

Om Pottemagerens Ager

jf. Matt. 27,6-10.

Som en Hiort ...: se den indledende note til *Vinterparten*.

- 1.3 *hænge*: hængte sig. – 1.4 *Som*: hvilket. – *jule*: onde. – *brød*: sonderbrød, jf. Ap.Gern. 1,18. – 1.6 *Kiste*: pengeskiste. – 1.7 *Kirke-Blokken*: kirkebøssen. – *spare*: skåne. – 1.8 *forare*: beskytte.
- 2.5 *Gæne*: gemmest (om skatkammer).
- 349 2.7 *det*: henviser til næste verslinje. – *inter*: ikke.
- 3.4 *få*: til salg. – 3.5 *At*: for at; så at. – og: også. – 3.8 *blant ... have*: ikke hører til Guds folk.
- 4.1 *mig jantes*: jeg mangler. – 4.2 *Sands*: forstand. – 4.3 *mod*: i forhold til. – *skattes*: regnes, vurderes. – 4.6 *Fødders*: fod (måleenhed). – 4.7 *dit Køb*: købet af dig. – 4.8 *forjætted*: glemmes.
- 5.2 *Hos*: ved. – 5.3 *Leer*: om kroppen, jf. 1.Mos. 2,7. – 5.5 *hoff-møde sig*: være hovmodig. – 5.6 *hand*: kroppen. – 5.7 *bruske*: prale. – 5.8 *Leer og Aske*: om det forgængelige, værdiløse, jf. f.eks. Siraks Bog (et af de såk. apokryfiske skrifter i Gl.Test.) 17,32.
- 6.1 *Udaff* ...: jf. 1.Mos. 2,7.
- 350 6.4 *Huudet*: (pottemagerens) drejeskive. – 6.6 *underdig*: underfuldt. – 6.7 *Leerkar*: jf. Rom. 9,21-23. – *end*: endnu.
- 7.2 *vel*: godt. – 7.3 *Fædre*: forfædre. – 7.6 *Bæne-At*: børneslægt.
- 8.2 *Vær*: rejse; liv. – 8.3 *affdage*: tage af. – 8.7 *vi maa*: for at vi må.

- 9.3 *Fied*: skridt. – 9.4 *stunder*: nærmer mig. – 9.5 *Vaa*: krog. – 9.7 *give*: begive. – 9.8 *at ... Live*: om at komme til live.
 351 10.1 *før*: pga. – 10.3 *Kand*: kan jeg. – *trine*: træde. – 10.4 *åben*: åben. – 10.8 *Sank*: saml.

Om Jesu i Pilati Domhuus

- jf. Matt. 27,11-14.
 1.5 *Før*: over før.
 2.3 *dit ... Urenhed*: begrundelsen af din krop (ved omgangen med hedninger), jf. Johs. 18,28. – 2.4 *Passer ... paa*: bryder dig dog slet ikke om.
 352 2.7 *slet*: helt. – 2.8 *optænke*: udtrænke.
 3.1-2 *Du ...*: jf. Sal. 97,3-4. – 3.3 *Jordens ... Kryster*: som slår og klemmer Jordens fyrster, jf. Sal. 2,8-9. – 3.6 *Dend*: som. – *et grand*: en smule.
 4.1 *Find*: endnu. – 4.3 *Hånd for*: at han ikke. – 4.4 *skiel*: rimelighed. – 4.5 *Klagemaal*: anklage. – *Sag*: beskyldning. – 4.7 *bøde*: synd; overtrædelse. – 4.8 *hvaapaa ... støde*: hvad de er forargede over.
 5.1 *Edder*: gift. – 5.3 *Omnes*: slange-.
 6.1 *lyder*: fejl.
 353 6.4 *Gud og Mand*: gudmennesket, Jesus. – 6.5 *At*: nemlig at, jf. Luk. 23,2. – *åvender*: hindrer i. – *plaa*: fuldstændigt. – 6.8 *Som*: hvilket. – *befalder*: behager.
 7.4 *Udaf ævighed*: siden irtiden, jf. Johs. 18,36-37. – 7.6 *omladt*: omtalt. – 7.7 *Rundt*: frit.
 8.2 *JEsus*: at Jesus, jf. Luk. 23,4 og Johs. 18,31. – 8.3 *forevende*: give som påskud. – 8.4 *Last*: klage. – *paa ... bær*: beskylder ham for. – 8.6 *Sagles*: sagløs.
 9.6 *Kiendelig*: tydelig. – 9.8 *opbie*: afvente.
 354 10.2 *Guds (...) Lam*: jf. Johs. 1,29. – 10.3 *Dyrer*: dyr. – *ousperre*: omringer. – 10.4 *paabynder*: tilføjer. – 10.5 *uert*: slag. – 10.6 *Dragers*: om djævlé, jf. Johs. Åb. 12,9. – *stier*: hale. – 10.7 *slæs*: slås.
 11.1 *hvid*: hvorfor. – 11.2 *Kreatur*: skabning. – 11.3-4 *behage Til*: finde behag i. – 11.7 *sligt*: sådant. – 11.8 *draget*: båret.
 12.4 *slige*: skjule. – 12.6 *kast*: kastet.
 13.1 *støde*: stille. – 13.2 *vel*: godt.
 355 13.5 *at*: så at. – 13.7 *Ælende*: elendighed.

JEsus sendes til Herodes

- jf. Luk. 23,5-12.
Som en Hiort ...: se den indledende note til *Vinterparten*.
 1.3 *opvns*: vækkes. – 1.6 *faa*: at få. – 1.7 *At*: så at; for at. – *saa*: sådan. – 1.8 *løse*: umoralske.
 2.4 *Hørt*: hårdt. – 2.5 *naa*: opnå. – 2.6 *spinde paa*: arbejder på. – 2.7 *offinde*: fremstille. – 2.8 *paa ... tale*: tale ude om ham.
 356 3.4 *Dum*: stum der. – 3.7 *Lypset*: lyset. – 3.8 *Klipper*: jf. Matt. 27,51.
 4.4 *Hanses*: Johannes Døberens; Herodes havde ladet ham halsbugge, jf. Matt. 14,6-11.
 5.2 *Haarhed*: skam. – *Spee*: hån. – 5.4 *Tage ... gor*: tage imod alting som godt.
 6.2 *fyldes op*: fuldendes. – 6.3 *omhængs Klæde*: klæde til at hænge om, kappe. – 6.6 *Staaer-Konge*: tilsynsførende med ugger, om konge uden ære og magt.
 357 6.8 *bød*: knuste.
 7.2 *vel*: godt. – *foreest*: forligt. – 7.7 *Mellem Hest*: om mellemmand.
 8.1 *besinder*: betænker. – 8.2 *Vee*: smerte. – 8.3 *omvinder*: omvikler. – 8.4 *Palt*: pjalt, lap. – *Bke*: lagen. – 8.6 *Vandheld*: svagheds; fejl. – *fule*: urene; onde. – *Ham*: skikkelse. – 8.7 *slet*: helt. – 8.8 *Atens Krone*: om det evige liv, jf. 1.Pet. 5,4.

Barabbas løsgives ...

- jf. Matt. 27,15-26.
 358 *Som en Hiort ...*: se den indledende note til *Vinterparten*.
 1.1 *gangen*: gået, jf. Luk. 23,13-16. – 1.5 *paa stand*: straks. – 1.8 *hvor høyt*: hvor højt end.
 2.3 *medhandlet*: behandlet. – 2.5 *Saa*: sådan. – 2.6 *mand anseer*: som man respekterer. – 2.7 *Og*: også. – *boye*: fordreje; hindre.
 3.2 *Faar*: sender. – 3.3 *Beder*: beder om. – *sig ... rare*: vil passe på. – 3.4 *befatte*: beskæftige.
 359 3.8 *før*: til fordel for.
 4.3 *Fløer*: hør. – *Heden*: hedensk. – 4.4 *flux*: langf. – 4.6 *alt*: helt. – 4.7 *vel ... søms*: det udmærket kan gå an.
 5.5 *mar*: kan. – 5.8 *hart*: hårdt.
 6.1 *Vil Pilatus*: Pilatus vil. – 6.2 *Anledning give paa*: give som på-

- skud. – 6.4 *At*: for at; så at. – 6.6 *Overtvedt aff*: bevisligt skyldig i. – *skom*: skammeligt handling. – 6.7 *skiel*: rimelighed.
- 7.2 *Avinds*: fjendskabs.
- 360 7.4 *Elder: gift*. – *overflod*: oversvømmede. – 7.6 *Slæ*: slå.
- 8.1 *estu*; er du, jf. Es. 53,12. – 8.4 *stunde-Blok*: skydeskræ. – 8.5–8 *Du tog ...*: Der hentydes dels til jødernes befrielse fra Ægypten og indstiftelsen af den jød. påske, jf. 2.Mos. 12, dels til den kristne påske, hvor den trøende befris fra synd og død ved Jesu død, og hvor nadveren indstiftes. – 8.8 *Qvide*: nød; frygt.
- 9.1 *kiende*: erkende. – 9.2 *see (...)* *an*: se. – 9.3 *les*: fri. – 9.6 *Guds (...)* *Løn*: Jesus, jf. Johs. 1,29. – 9.7 *viste*: vidste.
- 10.2 *Raad*: plan. – 10.7 *iniet*: ikke. – *erkiew*: retfærdiggøre; udtale.
- 361 11.4 *Brost*: fejl; skyld. – 11.5 *fuid*: ond. – 11.6 *Morder-Løn*: uste morder.
- 12.6 *vel bestaa*: klare mig godt. – 12.7 *Bnde*: synd.

Jesus hudstryges, bespottes og Torne-krones

- jf. Matt. 27,27–30.
- hudstryges*: piskes.
- 362 1.3 *Avind*: fjendskab. – 1.5 *kiend*: dømt. – 1.6 *tiert*: forjert.
- 1.7 *sa*: sådan.
- 2.2 *stækker*: fordrejer. – 2.3 *vrier*: vrider. – 2.4 *paa ... sæt*: gjort uklar. – 2.5 *vel*: godt. – 2.7 *Møye*: plage. – 2.8 *maa*: kan.
- 3.2 *Ville*: behag. – 3.3 *bandusat*: onde. – 3.6 *Steder ... til*: giver derfor tilladelse til at. – 3.7 *hudeflettes*: piskes.
- 4.1 *Rås*: knippe af kviste, brugt som strafferedskab. – 4.3 *slæs*: slås.
- 363 5.3 *overhænger*: dækker. – 5.4 *Palt*: pjalt, lap. – 5.5 *At*: så at; for at.
- 6.1 *haanhed*: skam. – 6.3 *Som*: knyttet til *Krone*. – *udfletter*: fletter færdig. – 6.4 *Jordens Band*: forbandelsen af jorden (hvor-efter den skal bære torn og tidsel), jf. 1.Mos. 3,17–18. – 6.6 *Ymped*: skudt. – *Slangen(s)*: om Satan, jf. 1.Mos. 3,1–7. – *Brodá*: tange (som anses for slangens stikkende lem). – 6.8 *dyre*: dyrebar. – *udrykker*: presser ud.
- 7.1 *Spür*: scepter. – og; også. – 7.2 *Ror*: sivstængel. – 7.6 *Blode-spring*: væld af blod. – 7.7 *Moen*: skæde. – *Qude*: kval.
- 8.1 *iage*: tage imod. – 8.3 *Skalk*: skurk. – *forånge*: finde sig i at. – 8.5 *Dæmmes*: dæmmes op, standses. – 8.8 *stille*: standse.

- 364 9.1 *finder*: føler, mærker. – 9.3 *minder*: minder om at. – 9.5 *fuid*: ond. – 9.7 *siid*: sønderrevet. – *slagen*: slået. – 9.8 *snert*: slag. – *anlagn*: grebet.
- 10.3 *udsette*: anbringe. – 10.4 *Hes*: ved. – 10.8 *Did*: dér. – *drybe*: drypper.
- 11.1 *singer*: stikker. – 11.2 *Lystgaard*: lysthave; lysters have. – *raude*: spirede. – 11.4 *Pine-Klaser*: om tornekrønen, der skyldes synden; Johs.Åb. 14,18–20 sammenlignes synden med drueklaser.
- 12.3 *bedugge*: dække som dug.
- 365 12.8 *stumped*: så at den blev stump, sløv – *der*: da.
- 13.1 *Vælde*: magt. – 13.3 *nedfælde*: fælde, hugge ned. – 13.7 *Star*: sår. – *fonden Maade*: umådeholdent. – 13.8 *Reffs*: afstraf.
- 14.1 *Klik*: (skam)plet. – 14.2 *kast*: kastet. – 14.8 *skikke*: gøre.

See, hvilket Memniske

jf. Johs. 19,5–13.

- 366 *Som en Hiort ...*: se den indledende note til *Vinterparten*.
- 1.1 *hinkeil*: vakkede. – 1.3 *Synes*: ses; forekommer. – 1.5 *ledde*: førte. – 1.6 *Blode-barked*: bloddækket. – 1.7 *fare*: behandlet. – 1.8 *At*: for at.
- 2.1 *Seer*: se. – 2.4 *Væk*: pine. – *Vær*: smerte. – 2.7 *hudelep*: (nd) hudlap. – 2.8 *Hes*: hvem. – *slig*: sådan et.
- 3.3 *ham beklæder*: som dækker ham. – 3.7 *Siger*: sig.
- 367 4.2 *end som*: end. – 4.4 *Vidvaders Mand*: forunderlig mand, jf. Sal. 71,7, som bibeloversættelsen af 1647 kommenterer: «lignesom ... forskut af Guds». – 4.5 *Seer (...)* *an*: se. – 4.6 *Méen*: skade. – 4.8 *krammer*: knuger.
- 5.1 *bryde*: pine. – 5.3 *fyde*: strømmer (af tårer). – 5.6 *saar*: såret. – 5.8 *ynker*: ynk, hav medlidenhed med. – *stynper*: stakkel.
- 6.2 *Hierte-Klap*: hjertebanken. – 6.4 *nap*: med nød og næppe. – 6.5 *holde*: beholde. – 6.6 *stand*: tilstand. – 6.7 *fare*: drage.
- 7.2 *net*: virkelig. – 7.3 *fanger an*: begynder. – 7.4 *Skyder ... til*: påberåber sig.
- 368 7.8 *til ... lange*: turde søge (at få) kronen.
- 8.1 *Agt*: se. – 8.2 *nogen tiid*: nogensinde. – 8.3 *Møye*: plage. – 8.8 *Der*: da. – *Klemme*: plage.
- 9.3 *Druer*: om menneskenes synd, der skal knuses af Gud, jf. Johs.Åb. 14,18–20. – 9.4 *forgiftig*: giftige. – *Fidder*: gift. – 9.8

Perse-Kæret: om Guds vrede, hvori synden kræses, jf. Es. 63,1-6.

- 10.4 *Guds (...) Lam*: jf. Johs. 1,29. – 10.5 *stad*: slag.
11.2 *Spektakel*: (ynkeligt) syn. – *her*: nl. på Jorden, mods. *der*: i himlen.

JEsus dømmes til at Korsfestes

jf. Matt. 27,22-25.

- 369 1.1 *Spir*: scepter, jf. Sal. 45,7. – *alt*: helt. – 1.4 *Last*: skade; skam. – 1.5 *ført i*: iført. – 1.7 *klæder*: sidder på.
2.1 *lige*: det samme. – *gielder*: er værd. – 2.2 *optog*: værdsat. – 2.3 *helder*: går skævt. – 2.6 *klom*: kraft. – 2.7 *for ... indbrøms*: overlades til dem.
370 3.2 *hvalde*: hvælvede. – 3.3 *slig*: sådan. – 3.4 *Rættvis*: retfærdig. – 3.6 *Gaar ... paa*: arbejder man på. – *hans ... forbi*: tabet af hans liv.
4.1 *gangen*: faldet. – 4.3 *Helved-Stangen*: Satan, jf. 1.Mos. 3. – 4.5 *sure hårde*. – 4.7 *digt*: stærkt.
5.2 *Tvætte ud*: zenser. – 5.3 *føvevæder*: hævder. – 5.4 *giand*: ren. – 5.6 *Tøes*: vaskes. – 5.7 *maa ... vere*: kan være (nok så) rensede. – 5.8 *Smitten*: genstandsled for bære.
6.1 *sig frygter*: frygter. – 6.5 *og*: også.
371 6.8 *vei*: godt.
7.4 *føgar*: forgiftede. – 7.5 *Aarsag*: årsag til.
8.1 *dølger*: skjule. – 8.2 *fonten*: uden. – 8.3 *med*: med til. – 8.7 *Vinder*: sår. – 8.8 *alt*: stadig.
9.1 *Intet ikke*. – 9.3 *nævelte*: kaste ned. – *Åske*: tegn på anger, jf. Eeks. Job 42,6. – 9.5 *At*: om at. – 9.6 *regne til*: tilregne. – 9.7 *affikrive*: anføre som betalt.
10.1 *Brøde*: synd. – 10.2 *Gav*: hengav.
372 10.3 *sejfvillig*: frivilligt. – 10.4 *estu*: et du. – *fom*: god. – 10.7 *Baude*: fordel.

JEsus ledes ud fra Dornhuset ...

jf. Matt. 27,31-32.

Som en Hiort ...: se den indledende note til *Vinterparten*.

- 1.1 *Kønner*: kom. – 1.2 *Rævested*: henrettelsesplads. – 1.3 *Hvo*: hvem. – *paatage*: tage på sig. – 1.4 *følger*: følg. – 1.6 *Øver*: os.

2.3 *Ajter*: zenser. – *intet ikke*. – 2.5 *ham (...)* paa: på ham. – 2.6 *At*: så at.

- 373 2.7 *faldtrykkes*: trykkes hårdt.
3.4 *Der*: da. – 3.8 *hendage*: bæte afsted.
4.1 *Quindeme*: jf. Luk. 23,27-31. – 4.2 *Vrier*: vrider. – *veener*: jaurer. – 4.4 *Overduges*: vædes. – 4.5 *Vee*: smerte. – 4.7 *Quale*: kval.
5.1 *Gvæder*: græd. – 5.2 *hart*: meget. – 5.3 *forvinder*: kommer over. – 5.5 *Seer i*: se.
374 6.3 *saa*: sådan. – 6.4 *Hans*: dragt; ydre. – 6.7 *Tige (...)* ind: indtage, erobre. – 6.8 *Lader ... aff*: hold derfor op med.
7.1 *har (...)* inde: har, ejer. – 7.3 *finde*: mærke. – 7.4 *Vnaa*: krog. – 7.7 *skatte*: regne.
8.3 *nude*: randt. – 8.7 *oprykte*: rev op. – 8.8 *betrykte*: trykkede.
9.3 *Møye*: plage; besvær.
375 10.4 *dig ... fra*: faldt fra dig. – 10.8 *Armod*: fattigdom.

Om Christi Korsfestelse, Pine og Død ...

jf. Matt. 27,33-56.

for: for. – *Froeprediken*: morgengudstjeneste. – *endeel*: Eficr *Danmarks og Norgis Kirke-Ritual*, 1685, forklarede en del af lidelseshistorien langfredag ved altemangen. – *Anledning*: vejledning. – *Som en Hiort ...*: se den indledende note til *Vinterparten*.

- 1.1 *BRyder*: bryd. – 1.6 *Og*: og som. – *skier*: skærer.
376 2.2 *Bold*: kugle. – 2.3 *Bliwer*: bliv. – *Ætende*: elendighed. – 2.4 *Vold*: overløst. – 2.5 *Gud og Mand*: gudmennesket, Jesus. – 2.7 *Gud i Kiødet*: gud, der er blevet menneske, jf. Johs. 1,14.
3.5 *stribet*: stribet.
4.1 *Vsande*: nød. – 4.2 *vrier*: vrider. – 4.3 *Agt*: se. – *stakket*: forpustet.
5.3 *Guds ... Perse*: om Guds tilintetgørelse af synderne, jf. Johs. Åb. 14,18-20. – 5.5 *Slangen*: om Satan, jf. 1.Mos. 3,15, der traditionelt tolkes som en profeti om Jesu kamp mod Satan.
377 5.7 *Som*: knyttet til *Giffen*. – 5.8 *Onjlor*: urenhed. – *skende*: vanærede; ødelagde.
6.5 *hvæder*: hvæsser. – 6.6 *hvo*: hvem (der).
7.1-2 *skuesker Med*: giver at drikke. – 7.3 *kranker*: svækker; plager. – 7.5 *Edike*: jf. Luk. 23,36. – *Mynne*: stærkt krydderi, jf. Mark. 15,23. – 7.7 *Rettesied*: henrettelsesplads.
8.2 *Tutter*: puffer. – *mæn*: skade.

- 9.1 *Merk*: læg mærke til. – *sprenger*: overanstrenger.
- 378 9.4 *Nagle-skaar*: nagle huller. – 9.7 *Angert*: sorg; angst. – 9.8 *dummes*: fornærkes, svækkes.
- 10.2 *Raad*: udvej. – 10.3 *Vaade*: ulykke. – 10.4 *for*: i stedet for. – 10.8 *knømme*: knuge.
- 11.1 *Staar*: stå. – *agter*: se. – 11.3 *Merker*: fornem. – 11.5 *slig*: sådan. – 11.8 *Lage*: skarpe, ætsende lage.
- 12.3 *opsiege*: gennemtegte. – 12.4 *Guds (...) Lam*: jf. Johs. 1,29. – 12.6 *opbar*: bar op.
- 379 13.1 *falder ... sukke*: kommer han til at sukke. – 13.2 *at*: for at, jf. Luk. 23,34. – 13.3 *set*: helt. – 13.8 *kiere*: driver.
- 14.3 *Arind*: fjendskab. – *diæt*: stærkt. – 14.4 *hændel*: forhændet. – 14.5 *spække*: nl. af vrede. – 14.6 *Led fra Led*: fra led til led.
- 15.5 *Opskrift*: påskrift, indskrift. – 15.7 *Korsfæste*: korsfæstede.
- 16.1 *og*: også. – *Møje*: plage. – 16.2 *Bad*: ødelæggelse; bad. – 16.4 *Hvor*: hvordan. – 16.5 *kilde sig*: glæder sig over.
- 380 16.7 *Lod*: lodkastning. – *Ligning*: fordeling.
- 17.1 *arm*: fattig. – 17.3 *Middel*: penge.
- 18.2 *troiselig*: udsigt. – 18.4 *gior Mner udaff*: vrænger ad. – 18.5 *spø*: spe, hån.
- 19.1 *Roveren*: jf. Luk. 23,39–43. – 19.2 *stadig*: urokelig. – 19.3 *tegner*: skriver. – 19.4 *Roe*: glæde; ro.
- 381 20.3 *dit*: derhen. – 20.4 *Som*: hvor. – 20.6 *dig ... paa*: som blev dig til del. – 20.8 *vee*: elendigt, lidende.
- 21.2 *Sverdet*: om sorg, jf. Luk. 2,35. – 21.3 *pige*: pigge. – 21.6 *Palt*: pjalt, lap. – 21.8 *dryber*: drypper.
- 22.1 *En Discipels*: jf. Johs. 19,26–27. – *Forsvar*: beskyttelse. – *teger*: modtager. – 22.6 *veer*: beroliger. – 22.7 *saa*: sådan.
- 23.1 *haanes*: skammer sig. – 23.2 *mørk*: mørke. – 23.3 *skrekker*: skræmmer. – 23.4 *Ørk*: kiste. – 23.5 *ynksom*: søgende medynk. – 23.6 *El*: hebr.: min Gud, jf. Sal. 22,2. – 23.7 *Hoi*: hvorfor.
- 382 24.1 *Legens Sool*: om øjet, jf. Matt. 6,22. – 24.2 *Blues*: skam; dig. – 24.6 *For*: for at.
- 25.3 *End som*: end. – 25.5 *Vidne*: vidnesbyrd, jf. Johs. 19,28–30. – *bær*: fremfører. – 25.7 *Adam*: Ved Adams synd opstod arvesynden og dermed alles dødelighed, jf. Rom. 5,12–21. – *imaale*: tilmåle; hælde op. – 25.8 *Ciar ... vet*: drikker jeg ud.
- 26.1 *Ræt*: lige. – 26.5 *Fader*: jf. Luk. 23,46. – *hulde*: nådige. – 26.6 *befaler*: overgiver. – 26.8 *fornøide*: tilfredsstillede; Jesus forsoner Gud og mennesker ved sin død.
- 27.3 *Dær*: dø. – 27.4 *driver*: driv boet.
- 383 27.7 *tiblet*: jf. 1.Mos. 3,6. – 27.8 *quide*: nød; frygt.

- 28.3 *I*: over. – 28.4 *sav*: de jordiske rester. – 28.6 *der*: da. – *haud*: døden. – *brød*: knuste. – 28.8 *opbriste*: bryde frem.

Som dend Gyldne Sool frembryder

- 384 *Paa ... Dag*: Denne tidsbestemmelse er indsat fra SS IV, s. 499, hvor den indleder teksterne til påskedag; herunder hører denne salme. – *Tolv-Prædiken*: gudstjeneste kl. 12 middag. – *forhandles*: behandles. – *Nu vel an ...*: salme af Johann Rist, oversat til da. af Hans Pederson 1663; melodien (DDK nr. 317) er komponeret af Johann Schop 1642 og aftrykt s. 286.
- 1.4 *fly*: flygte. – 1.5 *Saa*: sådan. – 1.8 *Imod*: nær ved, henimod, jf. Matt. 28,1.
- 2.8 *tilbørlig*: passende. – *Lov*: lovprisning. – *udsyngte*: udsyngte.
- 3.1 *finde*: føle. – 3.5 *hvor*: hvordan. – 3.6 *Viaa*: krog; skjul.
- 385 4.1 *Boye*: lenke. – 4.2 *Armod*: fattigdom. – 4.3 *Koye*: leje. – 4.5 *fornøgt*: underkuet; fondrevet. – 4.6 *set*: helt. – 4.7 *Huus*: bolig.
- 5.3 *Møde*: møje, besvær; plage. – 5.4 *alt*: altsammen; allerede. – 5.6 *aff*: fra. – 5.7 *oprette*: hæve. – 5.8 *forlette*: mildne.
- 6.5 *begrøn*: begravede. – 6.7 *At*: nemlig at. – 6.8 *sejer-Palmer*: jf. Johs. Åb. 7,9.
- 386 7.3 *udspænder*: omspænder. – 7.6 *Christendommens*: kristne. – 7.8 *Og opstandelse*: sidesætter med *din Død*; tanken, *der er* hentes fra Rom. 6,3–11, er, at det syndige menneske dør ved dåben, for at et nyt kan opstå, og på denne måde gentages Kristi historie i den kristnes liv.
- 8.7 *opstode*: opstå.
- 9.3 *At*: så at. – *møde*: styre. – 9.7 *rykte*: rykkede, trak. – 9.8 *Der*: da.
- 10.4 *dit Bød*: nl. nådverbødet. – 10.5 *Vee*: smerte. – 10.7 *hav inde*: har, ejer.

Vers i Vinterparten

Trykt efter SS I, s. 321, der gengiver Kingos egenhændige dedikation i et af Det kongelige Biblioteks eksemplarer af *Danmarks Og Norges Kirkers Forordnede Psalme Bog, Vinter-Parten*, 1689 (Ny kongelig Samling 4° 820).

- 387 *Vinterparten* var sammenstillet og i vidt omfang digtet af Kingo; salmebogen blev først autoriseret af kongen, som dog kort efter trak